

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

17 august 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecători

Catan Liliana

Guzun Ion

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 27 aprilie 2016, declarat de către

Bacalîm Ruslan Tudor, născut la 14 februarie 1980, originar din or. Drochia, domiciliat mun. Bălți str. Bulgară nr. 149 ap. 18.

Termenul de examinare a cauzei:

1. prima instanță: 02.12.2011-01.06.2012
2. instanța de apel: 12.07.2012-27.04.2016
3. instanța de recurs: 15.07.2016-17.08.2016

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătorei Bălți din 01 iunie 2012, Bacalîm Ruslan Tudor, a fost achitat de săvârșirea infracțiunii prevăzută de art. 190 alin. (4) Cod penal, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii;

Tot prin aceeași sentință, conform art. 109 Cod penal, în legătură cu împăcarea părților a fost încetat procesul penal în privința lui Bacalîm R., în baza art. 186 alin. (1) și art. 190 alin. (1) Cod penal.

2. Potrivit sentinței s-a constatat, că Bacalîm R. la data de 03 septembrie 2010, aflându-se în mun. Chișinău, pe str. Grădinarilor nr. 25 ap. 20, a sustras pe ascuns de la Prisacari I., un telefon mobil de model " Samsung S 5600" la prețul de 400 euro.

Tot el, la data de 12 iulie 2010 aflându-se în mun. Chișinău, pe str. Grădinarilor nr. 25 ap. 20, prin înșelăciune și abuz de încredere, sub pretextul de a efectua un apel telefonic, a cerut de la Prisacari I. telefonul mobil de model "Samsung S 3500", cu care a ieșit din imobil și cu bunul menționat a dispărut într-o direcție necunoscută.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, fapta inculpatului a fost calificată de drept în baza art. 186 alin. (1) Cod penal – *furtul, adică, sustragere pe ascuns a bunurilor altei persoane*; precum și în baza art. 190 alin. (1) Cod penal și anume – *escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune*.

De către organul de urmărire penală, Bacalîm R. a fost învinuit, că a sustras pe ascuns de la Prisacari I. bani, în sumă de 500 euro.

Tot el, de către organul de urmărire penală, a fost învinuit, că la data de 25 mai 2011, aflându-se în mun. Bălți, în baza unei înțelegeri cu Jurnavei A., sub pretextul acordării unui împrumut în sumă de 15.000 lei, cu termenul de rambursare 14 zile, având scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, ce urmau a fi transmise în calitate de gaj asupra banilor eliberați conform procurii nr. 7720 din 27 mai 2011, a dobândit ilegal de la Jurnavei A. automobilul de model "Audi 100" nu n/î BL DI 801 și nr. WIN "WAUZZZ4AZNN136300", anul fabricării 1992, la preț de 50.000 lei, precum și obiecte din aur, sub formă de: inel bărbătesc – 4 gr., la prețul unui gram de aur de 666 lei, în valoare de 2.664 lei; inel dame – 4 gr., la prețul unui gram de aur de 666 lei, în valoare de 2.664 lei; inel (verighetă) – 2 gr., la prețul unui gram de aur de 666 lei; lăncușor cu cruce – 5 gr., la prețul unui gram de aur de 666 lei, în valoare de 3330 lei.

Potrivit învinuirii de către organul de urmărire penală, acțiunile lui Bacalîm R., au fost încadrate în baza de art. 190 alin. (4) Cod penal – *escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere, săvârșită în proporții mari.*

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procuror, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Bacalîm R. să fie recunoscut culpabil de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (4) Cod penal, aplicând prevederile art. 82 alin. (2) Cod penal, stabilindu-i pedeapsa definitivă 5 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis, cu privarea dreptului de a activa în domeniul răspunderii materiale pe termen de 3 ani.

În motivarea apelului a invocat că:

- prima instanță nu a dat apreciere probelor acumulate și prezentate de către partea acuzării, întemeindu-și soluția pe declarațiile inculpatului și părții vătămate Jurnavei A.;

- declarațiile părții vătămate Jurnavei A., date în cadrul judecării cauzei penale în prima instanță, contravin declarațiilor date în cadrul urmăririi penale și nu coroborează cu restul probelor acumulate de către organul de urmărire penală;

- prima instanță, unilateral a examinat cazul, fără a analiza în profunzime toate probele prezentate, acestea fiind lăsate fără apreciere juridică.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 27 aprilie 2016, a fost admis apelul declarat, fiind casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Bacalîm R., a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 190 alin. (4) Cod penal, la 7 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a activa în domeniul răspunderii materiale pe termen de 3 ani. În rest sentința a fost menținută.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a menționat, că uzând de dreptul de a verifica legalitatea și temeinicia sentinței atacate, prin efectuarea unei aprecieri proprii asupra veridicității fiecărui mijloc de probă în parte, cât și a unei aprecieri în ansamblu a concluziei finale și-a format o convingere proprie referitor la starea de fapt și de drept, cu privire la existența infracțiunii.

Astfel, instanța de apel a stabilit, că prima instanță corect a administrat probele prezentate de părți din punct de vedere al pertinentei, concludenței și utilității

acestora, just concluzionând, că acestea sunt suficiente pentru a-l recunoaște pe Bacalîm R. vinovat de comiterea faptelor prejudiciabile prevăzute de art. 186 alin. (1) și 190 alin. (1) Cod penal, iar deoarece în ambele cazuri legea permite aplicarea prevederilor art. 109 Cod penal, întemeiat a ajuns la concluzia de încetare a procesului penal în cazul lui Bacalîm R. în legătură cu împăcarea părților. Iar referitor la achitarea inculpatului în latura comiterii infracțiunii prevăzută de art. 190 alin. (4) Cod penal, prima instanță prapit și-a format concluziile.

Mai mult, instanța de apel, analizând probele administrate de către prima instanță a reținut, că la examinarea respectivei cauze nu s-a acordat deplină eficiență prevederilor art. 93-101, 26-27 Cod de procedură penală, iar prima instanță în baza probelor acumulate nu a reținut just starea de fapt în cauză.

Astfel, instanța de apel, în urma audierii inculpatului, părții vătămate și a martorilor, precum și în rezultatul cercetării probelor materiale a ajuns la concluzia, că vina lui Bacalîm R. în comiterea infracțiunii prevăzută de art. 190 alin. (4) Cod penal a fost complet dovedită.

În opinia instanței de apel, necătând la faptul că inculpatul, vina în comiterea infracțiunilor imputate nu a recunoscut-o, culpabilitatea acestuia este demonstrată prin declarațiile părții vătămate Journavei A., a martorilor Crețu V., Grusevici D., prin materialele cauzei, și anume: ordonanța privind pornirea urmării penale în baza art. 190 alin. (4) Cod penal din 04 august 2011 (f.d. 1, v. 1), plângerea depusă de către reprezentantul părții vătămate (f.d. 4, v. 1); procura eliberată de către partea vătămată (f.d. 5, v. 1); plângerea din 09 iunie 2011 depusă de către partea vătămată (f.d. 10, v. 1); cererea depusă de către partea vătămată din 09 iunie 2011, prin care solicită înștiințarea BEET despre faptul că automobilul de model "Audi 100" cu n/î BL DI 801 a fost ilegal scos de la evidență (f.d. 13, v. 1); Informația de la Direcția înregistrare a transportului și calificare a conducătorilor (f.d. 14, v. 1); explicație dată la urmărirea penală de către Journavei A. la data de 26 iunie 2011 (f.d. 15-16, v. 1); procura eliberată de către Journavei A. pe numele lui Crețu V. din data de 27 mai 2011 (f.d. 22, v. 1); informația solicitată de către Comisariatul de poliție referitor la înregistrarea automobilului (f.d. 23-24, v. 1); informația parvenită de la Direcția Documentare a mijloacelor de transport (f.d. 25, v. 1); certificat privind cursul valutar al BNM la data de 25 iunie 2011 (f.d. 27, v. 1); ordonanța de recunoaștere a lui Teleba V. în calitate de reprezentant a lui Journavei A. din data de 19 august 2011 (f.d. 29, v. 1); ordonanță de recunoaștere a lui Teleba V. parte civilă (f.d. 34, v. 1); ordonanță de recunoaștere a lui Journavei A. în calitate de parte vătămată (f.d. 36, v. 1); procesul verbal de audierea a părții vătămate din data de 24 septembrie 2011 (f.d. 37-40, v. 1); ordonanță de recunoaștere a lui Journavei A. în calitate de parte civilă (f.d. 41, v. 1); acte cu referire la automobilul de model "Audi 100" cu n/î BL DI 801 (f.d. 49-55, v. 1); revendicare în privința lui Bacalîm R. (f.d. 63, v. 1) copiile sentințelor în privința lui Bacalîm R. (f.d. 66-82, v. 1); demers cu privire la autorizarea acțiunii de urmărire penală (f.d. 101-103, v. 1); ordonanță de punere sub învinuire a lui Bacalîm R. din data de 08 septembrie 2011 (f.d. 105, v. 1); procesul verbal de informare a părții vătămate din data de 28 septembrie 2011 (f.d. 110 v. 1); procesul verbal de informare a învinuitului din data de 23 septembrie 2011 (f.d. 111 v. 1); procesul verbal de

reținere a mijlocului de transport de model "Audi 100" cu n/î BL DI 801 (f.d. 136, v. 1).

În asemenea circumstanțe instanța de apel a dat o nouă apreciere probelor administrate în cauza penală, considerând ca fiind dovedită vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 190 alin. (4) Cod penal.

Instanța de apel, a menționat faptul, că procura pe numele lui Crețu V. a fost întocmită la data de 27 mai 2011, iar pe data de 28 mai 2011, Crețu V., la indicația inculpatului a depus cerere privind radierea automobilului de pe numele părții vătămate, fiind menționat de către instanța de apel și faptul, că nici inculpatul nici partea vătămată nu au indicat careva impedimente de radiere a automobilului menționat în ziua întocmirii procurii la data de 27 mai 2011, astfel manifestându-se scopul inculpatului, încă din ziua întocmirii procurii. Totodată, instanța de apel a reținut, că în cazul în care inculpatul nu avea scopul de a-l înșela pe Jurnavei A., nu era nici cazul de a solicita de la acesta obiecte din aur, fără a-i întoarce automobilul, despre care cunoștea că deja era înstrăinat lui Grusevici D.

În asemenea condiții, instanța de apel nu a reținut ca fiind concludentă poziția inculpatului prin care acesta a declarat, că a procurat de la Jurnavei A., automobilul de model "Audi 100" cu n/î BL DI 801, deoarece diferența dintre suma transmisă de inculpat părții vătămate (15.000 lei) și cea primită de inculpat de la Grusevici D. (2.000 euro) este considerabilă, astfel instanța de apel a concluzionat, că acest mijloc de transport a fost transmis ca gaj pentru banii primiți.

Așadar, instanța de apel a stabilit, că dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, se înțelege prin transmiterea benevolă infractorului de către victimă a bunurilor sau a dreptului asupra acestora sub influența înșelăciunii sau a abuzului de încredere. Prin înșelăciune, se înțelege dezinformarea conștientă a victimei, care constată în orientarea vădit falsă a realității sau trecerea cu tăcere a realității, când are loc ascunderea faptelor și a circumstanțelor care trebuie comunicate în cazul săvârșirii cu bună-credință și în conformitate cu legea tranzacției patrimoniale. Abuzul de încredere, se manifestă atunci, când făptuitorul exploatează raporturile de încredere care s-au stabilit între el și victimă, care de regulă este proprietarul sau administratorul a unei anumite mase patrimoniale, iar aceste raporturi se crează pe fondul atitudinii de colegialitate, prietenie, afecțiune între făptuitor și victimă, care de multe ori este artificială creată și susținută timp îndelungat, prin eforturile făptuitorului.

Astfel, instanța de apel a constatat, că toate circumstanțele întreprinse de către Bacalîm R. au fost niște metode de înșelăciune, în scopul dobândirii bunurilor părții vătămate.

La stabilirea pedepsei, instanța de apel a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal, luând în considerație gravitatea infracțiunii comise, persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei, ce atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, pedeapsa având drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni.

6. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către inculpat, prin care solicită casarea hotărârii instanței de apel, cu menținerea sentinței.

În motivarea recursului invocă:

- nu a fost dată o apreciere obiectivă tuturor circumstanțelor și faptelor care au fost constatate de către prima instanță și cercetate suplimentar de către instanța de apel;

- toate probele pe care s-a bazat partea acuzării sunt presupuneri ce nu sunt confirmate prin probe concrete, ce ar dovedi vinovăția inculpatului fiind în contradicție cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală;

- instanța de apel nu a ținut cont de declarațiile părții vătămate date sub jurământ;

- acțiunile inculpatului au fost greșit calificate, deoarece între el și partea vătămată au fost relații civile.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Deși recurentul nu a invocat în recursul declarat în ce constă problema de drept, acesta a semnalat în recursul său, temeiul de constatare prevăzut la pct. 8) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, care prevede că *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, atunci când nu au fost întrunite elementele infracțiunii*.

Sub aspectul situației de “neîntrunire a elementelor infracțiunii”, se înțeleg acele cazuri când s-a produs condamnarea persoanei, însă acțiunile acesteia nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii respective (persoana nu este subiect al acestei infracțiuni, lipsește latura obiectivă sau subiectivă, sau legătura causală dintre acestea).

Analizând textele hotărârilor judecătorești atacate instanța de recurs consideră, că motivele invocate de recurent nu sunt aplicabile din punct de vedere al prezenței erorii de drept, ce ar servi ca temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării hotărârilor judecătorești adoptate în această cauză.

În viziunea Colegiului penal, instanța de apel judecând apelurile declarate în speța dată, a respectat prevederile art. 414 Cod de procedură penală, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și cercetate suplimentar de instanța de apel, care s-a pronunțat asupra motivelor invocate în apel.

Din studiul hotărârilor judecătorești, în prezenta speță, se constată că, concluziile instanței de apel privind vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (4) Cod penal, au fost bazate pe cumulul de probe enunțat în punctul 5. al prezentei decizii. Așa cum reiese în mod evident din lucrările dosarului, instanța de apel a dat deplină eficiență probelor cercetate, evaluându-le în mod unitar și evidențiind aspectele concordante, ce confirmă vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii imputate prin rechizitoriu.

La fel, reieșind din analiza textuală a deciziei instanței de apel, Colegiul constată că această instanță a apreciat în mod obiectiv atât declarațiile martorilor, inculpatului, cât și alte probe cercetate, și verificate în cadrul ședinței de judecată.

După cum rezultă din textul deciziei, instanța de apel a descris conținutul acestor probe în modul în care martorii și părțile vătămate au relatat informațiile cunoscute de ei și care întemeiat au permis de a conchide vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (4) Cod penal, făcând o apreciere obiectivă și corectă a tuturor probelor.

Mai mult ca atât, Colegiul menționează, că latura obiectivă a infracțiunii prevăzută de art. 190 Cod penal se exprimă în fapta prejudiciabilă care are un caracter complex alcătuită din două acțiuni (inacțiuni): a) acțiunea principală, care constă în dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane; b) acțiunea sau inacțiunea adiacentă, care constă, în mod alternativ, în înșelăciune sau abuz de încredere; 2) urmările prejudiciabile sub forma prejudiciului patrimonial efectiv și care nu are un caracter considerabil; 3) legătura de cauzalitate dintre fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile.

În asemenea condiții, instanța de recurs remarcă, că partea vătămată dorind să împrumute suma de 15.000 lei de la Bacalîm R., a căzut de acord să pună în gaj automobilul de model "Audi 100" cu n/î BL DI 801, pentru un termen de 2 săptămâni. Astfel, la data de 27 mai 2011 la indicația lui Bacalîm R. prin **înșelăciune și abuz de încredere**, sub pretextul întocmirii unui contract de gaj, a întocmit o procură (f.d. 22 v. 1) pe numele unei persoane indicate de către inculpat (Crețu V.). Ulterior la data de 28 mai 2011 automobilul menționat a fost înstrăinat lui Grusevici D., iar din declarațiile ultimului (f.d. 44 v. 1) reiese, **că anume Bacalîm R. i-a propus pentru cumpărare automobilul de model "Audi 100" cu n/î BL DI 801, la suma de 2.600 euro**, suma finală fiind stabilită prin negocieri de 2.000 euro, bani pe care i-a transmis inculpatului, totodată menționând faptul că automobilul respectiv prin procură aparținea lui Crețu V. De menționat este și faptul, că din declarațiile părții vătămate Jurnavei A. date în cadrul urmării penale (f.d. 37-44 v. 1) reiese, că la sfârșitul lunii mai 2011 acesta, având 2.000 lei și obiecte de aur cu greutatea totală de 15 gr., i-a întors inculpatului acești bani iar aurul l-a gajat în schimbul a 13.000 lei, deoarece avea nevoie urgent de automobil, înțelegând-se cu Balalîm R. ca acesta să îi transmită automobilul menționat la data de 01 iunie 2011. În continuare partea vătămată la data de 31 mai 2011 i-a întors inculpatului și suma de 13.000 lei, solicitând bunurile gajate. După ce a luat banii, suma de 13.000 lei, inculpatul i-a spus părții vătămate că bunurile o să i le restituie la data 01 iunie 2011, deoarece sunt la un cunoscut care la moment nu este pe loc, după care a dispărut.

Astfel, din cele menționate, Colegiul penal constată intenția inculpatului, care **prin înșelăciune și abuz de încredere** sub pretextul de a-i împrumuta părții vătămate o sumă de bani, l-a expropriat de bunurile mobile cauzându-i acestuia o pagubă în proporții mari.

Colegiul penal consideră, că instanța de apel întemeiat a apreciat critic versiunea inculpatului referitor la prezența în acțiunile sale a relațiilor civile, și declarațiile părții vătămate date în cadrul judecării cauzei, în contextul în care potrivit declarațiilor martorului Grusevici D. (f.d. 44-45 v. 1) unde indică, că după procurarea

automobilului de model "Audi 100" cu n/î 801, a fost telefonat aproximativ peste o săptămână de către o persoană necunoscută pe nume Jurnavei A., care s-a prezentat ca fiind proprietarul respectivului automobil solicitând restituirea lui. Ulterior acesta l-a telefonat pe Bacalîm R., și la întreat ce se întâmplă și din care motive îl sună Jurnavei A. pe el, inculpatul spunându-i că va clarifica situația.

Astfel, în opinia instanței de recurs, declarațiile martorului Grusevici D., de rând cu acțiunile inculpatului de vânzare a automobilului, ce aparține părții vătămate, a doua zi de la punerea în gaj a bunului dat, necătând la faptul că a înțelegerea de a fi păstrat timp de 14 zile, indică suplimentar la intenția inculpatului de a dobândi bunurile părții vătămate prin înșelăciune și abuz de încredere, fiind prezentă astfel latura subiectivă a infracțiunii de excrocherie.

Așadar, Colegiul penal, analizând textul deciziei recurate constată că, instanța de apel în hotărârea sa, a analizat și verificat cumulul de probe prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, întemeiat considerând că situația de fapt, împrejurările și încadrarea juridică a infracțiunii comise de către inculpat, au fost corect reținute de către instanța de apel, nefiind încălcate prevederile art. 414 alin. (1), 417 alin. (8) Cod de procedură penală, iar hotărârea adoptată cuprinde motivelor pe care se întemeiază soluția.

De altfel, Colegiul reiterează, că indiscutabil, chestiunea cu privire la aprecierea probelor dată de instanța de apel, care este invocată de recurent, ține de starea de fapt a cauzei, iar stabilirea ei este de competența instanțelor de fond.

În concluzie, rezumând cele expuse mai sus, constatând că în cauză există o concordanță deplină între probele administrate și situația de fapt stabilită de instanța de apel în privința inculpatului Bacalîm R., nefiind identificată de instanța de recurs vreo eroare judiciară, ce ar putea servi drept temei de casare a hotărârii atacate, Colegiul penal consideră ca fiind nefondate criticile formulate de către recurent în recursul ordinar declarat, din care considerente se impune soluția privind inadmisibilitatea recursului ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (1)-(2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 27 aprilie 2016, de către Bacalîm Ruslan Tudor, în cauza penală în privința acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia va fi pronunțată integral la data de 01 septembrie 2016.

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecător

Catan Liliana

Judecător

Guzun Ion